GYULAI SZAKKÉPZÉSI CENTRUM

Ady Endre- Bay Zoltán Technikum,
Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium

SZAKMAI PROGRAM

2025

Tartalomjegyzék

1. NEVELÉSI PROGRAM 2
1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai 2
1.2. A nevelés-oktatás értékei 5
1.3. A nevelés-oktatás alapelvei 5
1.4. A helyi alapelvek meghatározása 8
1.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai 9
1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 11
1.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 14
1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység 16
1.9. A szociális hátrányok enyhítése iskolánkban 20
1.10. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 21
1.11. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai 22
1.12. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje 25
1.13. A szülő, a tanuló, az oktató és az iskola partnerei, kapcsolattartásának formái 26
1.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai 27
1.15. A tanulmányi vizsga szervezése 28
1.16. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 35
2. OKTATÁSI PROGRAM 37
2.1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei 37
2.2. A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai 37
2.3. Mesterséges intelligencia alapjai tantárgy 38
2.4. Érettségi vizsgák 39
2.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, az értékelés, az ellenőrzés, a magatartás, szorgalom minősítése, a tanulók jutalmazása 49
2.6. A tanulók értékelése 52
2.7. A tanulók jutalmazásának elvei 59
2.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása 60
2.9. A közösségi szolgálat rendszerének kiépítése iskolánkban 62
3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM 65
3.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 65
3.2. Az iskola egészségfejlesztési tevékenységének kiemelt feladatai 66
3.3. Az iskolai egészségfejlesztést szolgáló tevékenységformák 66
3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók 67
3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok 67
3.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok 67
3.7. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 67

Az iskola hivatalos elnevezése:	**Gyulai SZC Ady Endre - Bay Zoltán Technikum, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium**
Az iskola székhelye:	5720 Sarkad, Vasút u.2.
Az iskola internet címe:	http://adybaygyszc.hu/
Az iskola központi e-mail címe:	sarkad@gyszc.hu
Az iskola központi telefonszáma:	66/218-908

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

A sarkadi középiskola küldetését hűen tükrözi Goethe idézete: *„A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak.”* Tanulóinknak tudniuk, ismerniük kell a múltat, a gyökereket ahhoz, hogy később szárnyakat kaphassanak. Ennek egyik színtere a tanuló otthona mellett az iskola, melynek célja, hogy az elsajátított ismeretek által a gyakorlatban is alkalmazható tudást nyújtson az életben való helytálláshoz szükséges képességek kibontakoztatása és fejlesztése mellett. A Gyulai Szakképzési Centrum Ady Endre- Bay Zoltán Technikum, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium számos olyan lehetőséget biztosít a tanulóknak, amelynek segítségével olyan gondolkodási módokat, képességeket sajátíthatnak el, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy sikeresek legyenek az életben. Tanulóink sokoldalú, korszerű tudást nyújtó gyermekközpontú nevelésben részesülve képesek lesznek így az önművelésre, a pozitív jövőkép megfogalmazására.

Az iskola a sarkadi kistérségben, Sarkad város központjában helyezkedik el. A gimnázium és a szakképző iskola kulcsszerepet tölt be a térségben, mint középfokú nevelési-oktatási intézmény, szellemi bázisként funkcionál. A nagy múlttal és hagyományokkal rendelkező középiskola 1953-ban kezdte meg működését. A kezdetben gimnáziumi képzést nyújtó intézmény feladatkörei évről évre fokozatosan bővültek: mezőgazdasági szakképzéssel, postaforgalmi oktatással, kísérleti pedagógiával, informatikai szakképzéssel, angol–magyar két tanítási nyelvű oktatással.

A középiskola jelenlegi arculatának kialakításhoz nagymértékben hozzájárult az a 2003-ban végrehajtott infrastrukturális fejlesztés, amelynek köszönhetően a 21. század elvárásainak megfelelő, akadálymentesített iskolába léphetnek be diákjaink, ahol egy olyan iskolacentrumot vehet birtokba a tanuló, ami magában foglalja a nevelés és oktatás alapvető intézményeit: az

iskola épületét, a kollégiumot, a 27 ezer kötetes könyvtárat, az ebédlőt, a sportudvart, a tornatermet és a parkosított kollégiumudvart. 2018-ban további fejlesztések valósultak meg, amely által az iskola épülete energiahatékonyabban működik.

2015. július 1-jével vált ki a szakképzési profilú Szakképző Iskola, mely a térség szakképzési igényeit igyekszik kielégíteni: jelenleg *Informatika és távközlés*, *Közlekedés és szállítmányozás*, valamint *Kereskedelem* és *Gazdálkodás és menedzsment* ágazati képzésekkel, technikumi és szakképző iskolai rendszerben. 2023. szeptember 1-jén a 2015-ben szétvált intézmény újra egy fenntartás alá került, így a városban újra egy középfokú intézmény működik.

Az iskola fenntartója elvárja a középiskolától, hogy a kistérség általános iskolájából kikerülő tanulók számára a középiskola biztosítsa a folytathatóságot, a továbbépíthetőséget. Ennek tükrében a középiskola feladataként jelöli meg többek között a beiskolázás tudatos tervezését, az eredményes oktatást, a szakképzésben résztvevő tanulók szaktudásának piacképessé válását.

A szülők a középiskolától elvárják a nevelés-oktatás során az ismeretátadás színvonalasságát, a folyamatos, következetes számonkérést, a továbbtanulásra történő sikeres felkészítést, a piacképes tudást, az élethosszig tartó tanulás megalapozását, a magas szintű idegen nyelv oktatását és az információs környezetben történő eligazodást. Nagy hangsúllyal jelenik meg a tehetséggondozás és a felzárkóztatás.

Tanulóink elvárása, hogy az iskolai élet színes és változatos legyen, az iskola rendelkezzen olyan pedagógiai színterekkel, amelyek sokféle tanulói tevékenység megvalósítására alkalmasak.

A középiskola nagy hangsúlyt fektet arra, hogy szoros kapcsolatot tartson fent a kistérség általános iskoláival. Ezt erősítik a közös értekezletek, a szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvételek, a módszertani bemutatók és gyakorlatok, az intézményi rendezvények látogatása.

A sarkadi kistérség egyetlen szakképző intézményeként törekszünk arra, hogy pedagógiai tevékenységünket elismerjék, vonzóvá tegyük iskolánkat. Ennek mutatói: a 9. osztályba beiratkozott tanulók létszáma, a tanulmányi, sport, kulturális versenyeredményeink, végzős tanulóink továbbtanulási eredményei, a szakmát szerzett tanulók elhelyezkedési aránya a munkaerőpiacon.

A középiskola többcélú intézmény, mely az alábbi feladatokat látja el:

- technikumi képzés (Közlekedés és szállítmányozás, Informatika és távközlés,

Gazdálkodás és menedzsment ágazatban)

- szakképző iskolai képzés (Kereskedelem ágazat, Építőipar ágazat)
- gimnáziumi képzés
- érettségire épülő képzések: Informatika és távközlés ágazat, Közlekedés és szállítmányozás ágazat, Gazdálkodás és menedzsment ágazat
- sokoldalú sportolási, kulturális, tanórán kívüli tevékenység

Az iskola szakképzési területen folytat felnőttoktatást, felnőttképzést, mellyel a munkaerőpiac változó igényeihez történő alkalmazkodás lehetőségét kívánjuk megteremteni, természetesen tartalmában modernizálva, a munkaerő-piaci elvárásokhoz igazodva.

Technikumi és szakképző iskolai felnőttoktatás:

Esti munkarend szerinti oktatás szakiskolai végzettséggel, illetve érettségivel rendelkezők számára, a képzési programban foglaltak szerint. Állami támogatással két szakképesítés megszerzésére van lehetőség.

A képzések szeptemberi, illetve „keresztfélévben" februári kezdéssel valósulnak meg.

A hagyományápolás tevékenységének formái:

- ünnepi megemlékezések állami, nemzeti ünnepeken
- iskolai szintű ünnepségek (tanévnyitó, tanévzáró, karácsony, ballagás stb.)
- iskolai, megyei, országos, szakmai tanulmányi versenyek,
- kiállítások (iskolatörténeti, tanulók munkái)
- Ady-hét (az iskola névadójával kapcsolatos kulturális és sportrendezvények)
- nyílt napok
- gólyatábor
- gólyaavató
- gólyabál
- diákigazgató választás
- szalagavató
- szerenád, „bolondballagás"

– osztályok vagy évfolyamok, érdeklődési csoportok szerveződései és szervezései alapján tanulmányi/osztálykirándulások

1.2. A nevelés-oktatás értékei

A szakképzés feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése és a gazdaság versenyképességének erősítése az ahhoz szükséges szakemberek képzésén keresztül. A szakképzés és a felsőoktatás az oktatási rendszer egymásra épülő, szerves részei. Az oktatási intézmény pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

1.3. A nevelés-oktatás alapelvei

Nevelési programunk tartalmazza a nevelő-oktató munka irányvonalait, meghatározza a célokat, a stratégiát, a nevelés-oktatás tartalmát, az egységes követelményrendszert.

A mindennapi nevelő és oktató munkában az alább felsorolt pedagógiai elveket szeretnénk érvényre juttatni a Sazkképzési törtvény, a Nemzeti alaptanterv és a vonatkozó törvények alapján:

– a nemzeti műveltség átadása,
– az egyetemes kultúra közvetítése,
– az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése,
– a szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése,
– az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése,
– a közjóra való törekvés megalapozása,
– a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése,
– a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre nevelés az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt,
– a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket fejlesztése.

Az iskola nagy hangsúlyt fektet azoknak a kulcskompetenciáknak a fejlesztésére, (ismeretek, ismeretrendszerek, képességek, képességrendszerek és ezek felhasználása) amelyek szükségesek a személyes boldoguláshoz, fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez, a munkához.

A kiemelten fejlesztendő kulcskompetenciák:

- Az anyanyelven folytatott kommunikáció

  Meghatározás: az anyanyelven folytatott kommunikáció annak képessége, hogy gondolatokat, érzéseket és tényeket tudunk szóban és írásban egyaránt kifejezni és értelmezni (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), valamint nyelvileg helyes módon kapcsolódunk be a társadalmi és kulturális tevékenységek teljes körébe.

- Idegen nyelvi kommunikáció

  Meghatározása: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban idegen nyelven. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességek fejlesztését is igényli, mint a közvetítés, más kultúrák megértése.

- Matematikai, logikai kompetenciák

  Meghatározás: a hangsúly a folyamaton és a tevékenységen, valamint a tudáson van. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmód alkalmazásának képességét és az erre irányuló hajlamot (logikus és térbeli gondolkodás), valamint az ilyen jellegű megjelenítést (képletek, modellek, szerkezetek, grafikonok/táblázatok).

- Természettudományos kompetencia

  Meghatározás: készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságát felhasználva magyarázatot adjunk a természet, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ kölcsönhatásának folyamatairól. E kompetencia fejlesztése magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és a fenntartható fejlődés érdekében szükséges egyéni és közösségi felelősség vállalását.

- Digitális kompetencia

  Meghatározás: a digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a szórakozás és a kommunikáció terén. Ez az IKT terén meglévő alapvető készségeken alapul: számítógép használata, információ visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje céljából. Lehetővé

teszi, hogy kommunikáljunk, és együttműködő hálózatokban vegyünk részt az interneten keresztül.

- Hatékony, önálló tanulás

  Meghatározás: a tanuló képes kitartóan tanulni, saját tanulását megtervezni egyénileg és csoportosan egyaránt. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában alkalmazza. A kompetencia elengedhetetlen eleme a motiváció, a magabiztosság, az idővel és az információval való hatékony gazdálkodás.

- Szociális és állampolgári kompetencia

  Meghatározás: a magatartás minden olyan formája, amely módon a tanuló részt vesz a társadalmi életben, ami elősegíti a tanuló harmonikus életvitelének kialakulását és a közösségi beilleszkedését. Ez a kompetencia képessé teszi a tanulót arra, hogy a társadalom felépítéséről, folyamatairól és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan vegyen részt közügyekben.

- Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

  Meghatározás: a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti. A tanuló képes célkitűzései érdekében terveket készíteni és végrehajtani, valamint feltételezi a környezetében zajló lehetőségek irányába történő nyitottságot is.

- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

  Meghatározás: magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

1.4. A helyi alapelvek meghatározása

Az iskola – profiljának megfelelően – az alapelvek közé sorolja:

- a tanulók érettségire, szakmai vizsgára, továbbtanulásra történő felkészítését,
- tudásközpontúságot, az eredményorientáltságot,
- a magyar nyelv és kultúra megismertetését, megszerettetését,
- informatikai ismeretek magas szintű elsajátítását,
- a felnövekvő nemzedék a haza felelős polgárává váljék,
- kifejlődjön benne a hazafiság érzelemvilága,
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert,
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában,
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására,
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően,
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre,
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket,
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését,
- motivált legyen az önismeret igényére, hogy képes legyen értelmes, életalakító célt találni és pályát választani,
- képessé váljon az önfejlesztésre, az önálló kutatásra,
- használni tudja az elsajátított tudást és kompetenciákat,
- iskolánkban érezzék jól magukat a partnereink, kiváltképpen a tanulók, oktatók, a tanulók szülei,
- iskolánk és környezete esztétikus legyen, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak,
- iskolánk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté az oktatásügyben és a közéletben

1.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Az erkölcsi nevelés

A tanuló az erkölcsi értékeket vállaló, tartással bíró felnőtté váljon, aki felelősséggel tartozik saját cselekedeteiért és azok következményeiért, képes beilleszkedni a közösségbe, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Minden tanuló ismerje meg népünk, kultúránk nagy múltú értékeit. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló képes a társadalmi együttélés szabályainak betartására, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére. Képes legyen a közügyekben való részvételre.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélésre, a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A tanuló képessé válik a felelős párkapcsolat kialakítására, a családi életben felmerülő konfliktusok kezelésére.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegíti a tanulót az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban kialakul a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, a segítő magatartás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A diáknak ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Pályaorientáció

A tanuló sajátítsa el a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal gazdálkodni képes tanulók oktatása, képzése. Diákjaink megértsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét, megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi tagintézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók a medializált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása

Egyénre szabott tanulási módszerek kialakítása: pl. csoportos, kooperatív. A tanulók képessé válnak az önálló tanulásra, a tanulás tervezésére.

Eszközök, eljárások

A nevelő-oktató munka megvalósítása elsősorban a kötelező tanórákon történik, ahol a kompetencia alapú oktató-nevelő munkát helyezzük előtérbe. Célunk a készségek, a képességek fejlesztése, az alkalmazásképes tudás középpontba állítása. Ennek eszköze a problémaközpontú tanítás vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedeztető tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés.

Eszközök, eljárások:

- Minden tantárgy keretein belül lehetőséget teremtünk az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztésére, a tantárgyak eltérő tanulási módszereit a tanórákon tudatosítjuk és gyakoroltatjuk.
- A csoportbontásos oktatás teszi lehetővé a differenciált képességek kibontakoztatását.
- A differenciált képességek kibontakoztatása válik lehetővé a szakkörökön, felzárkóztató, tehetséggondozó, sportköri foglalkozásokon, a szabadidős tevékenységek során (pl. kirándulás).
- Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kibontakoztatásra nyílik lehetőség a művészeti megnyilvánulások számára szervezett programokon: szakkörök, amelyek az egyéni és közös önkifejezést szolgálják. A koncerteken, színházi előadásokon való részvétel során nevelünk művészetszerető és értő diákokat.

1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A Gyulai Szakképzési Centrum Ady Endre – Bay Zoltán Technikum, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégiumba sok helyről érkeznek különböző társadalmi rétegekben élő gyerekek, és ez iskolánk számára már önmagában is komoly pedagógiai feladatot jelent. Minden oktatónk szembesül azzal, hogy még egy ilyen kis földrajzi térségen belül is jelentős különbségek lehetnek az egyes társadalmi csoportok sajátos normái között, ez hatalmas pedagógiai kihívás mind a szaktanárok, mind pedig az osztályfőnökök számára.

A tanulók személyiségfejlesztése érdekében úgy igyekszünk megszervezni az iskolai életet, hogy figyelembe vesszük a tanulók egyéni lehetőségeit, fejlettségi szintjét, érdeklődési körét. A személyiségfejlesztésben fontos szerepe van a család és az iskola közötti együttműködésnek.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink

- a tanulók nevelése és tanítása, melynek során segítjük a tanulói személyiség teljes kibontakozását, fejlesztését,
- erkölcsi nevelés: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása,
- értelmi nevelés: az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése; a világ megismerésére való törekvésigényének kialakítása,
- a közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés: az emberi együttélés szabályainak megismertetése; a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési

készség kialakítása; a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása,

- érzelmi (emocionális) nevelés: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása,
- önismeretre tanítás: az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése; a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása,
- nemzeti öntudatra nevelés: a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése; a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése,
- állampolgári nevelés: az alapvető állampolgári és az EURÓPAI UNIÓ-s állampolgári jogok és kötelességek megismertetése; az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt; igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre,
- munkára nevelés: önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása,
- egészséges életmódra nevelés: a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése; egészséges, edzett személyiség kialakítása; az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A személyiségfejlesztés színterei

- tanórák, tanórán kívüli foglalkozások (tehetséggondozás, felzárkóztatás),
- szabadidős tevékenységek,
- iskolai, városi ünnepségek,
- iskolai rendezvények,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi fogadóórák,
- az iskolai szociális munkás fogadóórái (kistérségi pályázat keretében)
- DÖK rendezvényei,
- versenyek,
- sportfoglalkozások,

- könyvtár,
- osztálykirándulások.

Boldog iskola

Iskolánk a 2019/20-as tanévtől kezdve viseli a Boldog Iskola címet. A program alapvető célja, hogy a pozitív pszichológia eredményeit alapul véve ötleteket és módszertani segítséget adjon az oktatók számára a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára. A Boldog Óvoda és Iskola programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és a tanulásban egy optimista hozzáállást kialakítani a diákok körében.

A Boldogság foglalkozások erősítik az önértékelést, az önbizalmat, csökkentik a tanulók szorongását. Ezáltal nem csak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolai teljesítményre is pozitív hatással van.

A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja. A 2019/20-as tanévtől iskolánk több osztálya is csatlakozni fog a programhoz.

Iskolánk Nevelési Programja és nevelési céljai alapvetően összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal. A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit.

A tanévben feldolgozandó témakörök sorrendben:

- szeptember: **Boldogságfokozó hála**
- október: **Optimizmus gyakorlása**
- november: **Kapcsolatok ápolása**
- december: **Boldogító jócselekedetek**
- január: **Célok kitűzése és elérése**

- február: **Megküzdési stratégiák**
- március: **Apró örömök élvezete**
- április: **Megbocsátás**
- május: **Testmozgás**
- június: **Fenntartható boldogság**

Az osztály havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát. A boldogságórák a következő elemekből épülnek fel:

- elméleti háttér
- óravázlat
- mesék-történetek minden témához
- feladatok
- relaxáció
- dalok

A foglalkozások elősegítik:

- a magabiztosság erősödését,
- a nyitottságot,
- a konfliktusok megfelelő kezelését,
- érzelmek kimutatását,
- az énkép, önismeret megfelelő fejlődését,
- a kiegyensúlyozottságot,
- reális önértékelést, az önbizalom és önbecsülés erősödését,
- kapcsolatok kialakítását és fenntartását és
- a pozitív gondolkodást, életszemléletet.

1.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanuló az iskolában az osztályközösségnek mint alapegységnek a tagja, így a közösségépítés feladatai erre a területre koncentrálódnak, de az évfolyam, az iskola közösségéhez és egyéb csoportokhoz, csapatokhoz, közösségekhez is tartozik (pl. szakkörök, sportcsoportok, stb.). A közösségfejlesztés célja, hogy a tanuló találja meg helyét, feladatát elsősorban az

osztályközösségben, vállalja a közösségért végzett munkát, alakuljon ki benne a szolidaritás, társa támogatásának igénye, sikereinek elismerése.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

- Az iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.
- Feladat: az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.

  Feladat: a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát értékelni. Vegyenek részt az iskolai diákönkormányzat munkájában.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

  Feladat: a tanulói közösségeket irányító oktatók legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

  Feladat: a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása. Lehetőséget nyújtanak erre a szakkörök, a különböző vetélkedőkön, versenyeken való csoportos részvét, ünnepségeken egyéni és csoportos szereplés.

A közösségfejlesztés színterei

A **tanórán** megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

- a tanulók kezdeményezőkészségének segítése,
- a csoportmunka kialakításának képessége,
- a tanulók öntevékenységének a fejlesztése,

– a különböző munkaformákban differenciált munkákban való részvétel képességének fejlesztése.

A tanulói **diákönkormányzat** fejlesztése:

A közösséghez tartozás erősítésének, az állampolgári felelősségtudat kialakításának fontos színtere a diákönkormányzat, amely saját szervezeti és működési szabályzata alapján működik, gyakorolja a törvényben biztosított jogokat. Rendezvényeik biztosítják a tartalmas szabadidő eltöltését.

A **tanórán kívüli foglalkozások,** mint a közösségfejlesztés színterei:

– szakkörök, fakultatív tevékenységek, szaktárgyi versenyek, vetélkedők, pályázatok,
– szabadidős programok (múzeum, színház és mozi, ismeretterjesztő előadások),
– kiállítások (saját munkákból vagy művészek munkáiból),
– sportfoglalkozások,
– iskolai kirándulások,
– ünnepélyek, megemlékezések, műsorok,
– Ady-hét.

1.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

– a különleges bánásmódot igénylő tanuló:
– a sajátos nevelési igényű tanuló
– beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló
– a kiemelten tehetséges tanuló.
– a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok

Iskolánk alapító okirata tartalmazza a sajátos nevelési igényű tanulók nevelésére, oktatására vonatkozó rendelkezést. A sajátos nevelési igényű tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral

(súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat.-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időtávokat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíttetni;
- az iskola segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segíti ezeket a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.

Tevékenységeink, eljárásaink

Tevékenységeink, eljárásaink lehetnek:

- Prevenciós célúak (kudarcmegelőző funkció)

  A pedagógiai folyamatba iktatott elemző tevékenységek, amelyek a pedagógiai munka folyamatos felülvizsgálatát célozzák, különös tekintettel az elvárások, a motivációs rendszer felülvizsgálatára.
- Pontos diagnózis meghatározása

  A szaktanárok, a fejlesztőpedagógus, a gyógypedagógus javaslatára a szakértői bizottságok végzik.
- A megsegítés tevékenységei (kudarcmegoldó funkció)

1. Probléma feltárása:

   A tanulók megismerése, képességekhez igazodó tanórai munka megszervezéséhez szükséges fejlettségi szintek feltárása. Az eltérések, hiányok számbavételével kezdjük meg a fejlesztő, felzárkóztató munkát. Ezt a tanítás – tanulás folyamatába, az osztálymunkába illesztjük. Szükség esetén szakértői bizottsághoz irányítjuk a tanulókat.
2. A megsegítés formái

tanórai differenciált foglalkoztatás – az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás

megszervezése

- differenciált foglalkoztatás a tanulószobán
- felzárkóztató foglalkozások szervezése
- fejlesztő foglalkozásokon való részvétel

A diagnózissal rendelkező tanulók fejlesztése a fejlesztő foglalkozásokon, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozásokon történik a szakvélemény iránymutatásai alapján. A fejlesztőpedagógus, a gyógypedagógus rendszeresen konzultál a tanulót tanító oktatóval és a szülővel.

Munkájáról folyamatosan feljegyzést készít a foglalkozási naplóban. Elvégzi a szükséges vizsgálati és kontrollvizsgálati beutalásokat.

A szakértői vélemény alapján az igazgató a véleményben foglaltak alapján gondoskodik a szükséges adminisztratív intézkedésekről, (felmentések, a számonkérés formáinak korlátozása, stb.), s azokról a szakértői vélemény kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles határozatot hozni.

Az iskolánkba kerülő sajátos nevelési igényű tanuló számára készítendő egyéni tanmenethez figyelembe vehető dokumentumok:

– Szkt.
– Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei
– Sajátos nevelési igényű tanulók kerettantervei

A sajátos nevelési igényű tanulót tanító oktató, akinek tantárgyát a szakértői vélemény alapján érinti a feladat, a tanmenetének elkészítésével egyidejűleg köteles a sajátos nevelési igényű tanuló számára egyéni fejlesztési tervet készíteni, és munkáját a tanév folyamán ezen terv alapján végezni. Az egyéni fejlesztési terv készítésében és végrehajtásában közreműködő oktató évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A beilleszkedési, magatartási problémák kezelésének eszközei

- az osztályfőnöki, szaktanári odafigyelés, segítségnyújtás, az egységes, ugyanakkor differenciált és a tanulók életkori sajátosságihoz igazodó, egyértelmű követelménytámasztás,
- 9. osztályokban a tanév eleji tantárgyi kompetenciaalapú szintfelmérések (szövegértés, matematika) alapján a szaktanárok megállapítják, milyen szinten ismerik a tanulók a 8. osztály végéig tanult anyagot, kinek van szüksége külön segítségre,
- felzárkóztató foglalkozások,
- az önismeret, önértékelés, valamint a tanulási módszerek témáival történő foglalkozás,
- a helyes tanulási módszerek elsajátíttatása,
- a tanulási kudarcok, a képességek és szülői, iskolai elvárások különbözőségéből eredő magatartási zavarok az oktatók és a szülők szoros együttműködésével, folyamatos információcserével és ezen keresztül az elvárások és követelmények fokozatos összehangolásával csökkenthetők (fogadóórák, szülői értekezletek, egyéni beszélgetések a tanulóval, szülővel),
- az osztályfőnök, az iskolavezetés amennyiben olyan magatartási problémát tapasztal, amely szakember (orvos, nevelési tanácsadó) beavatkozását igényli, köteles erről tájékoztatni a szülőt, és segítséget nyújtani a megfelelő szakember megkereséséhez,
- a kötelező érettségi tantárgyakat magasabb óraszámban oktatjuk,
- a kollégiumban biztosított tanulószobai foglalkozások lehetőséget adnak az esetleg szükségessé váló felzárkóztatásra,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók fejlesztő foglalkozásait a Nevelési Tanácsadó munkatársai vezetik.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A diákok képességeinek kibontakoztatását segíti elő a tehetséggondozás. Ennek keretében segítjük diákjainkat abban, hogy megtalálják azt a területet, ahol képességeiket leginkább kifejleszthetik, ahol mind saját maguk, mind a közösség számára a leghasznosabb, a legeredményesebb munkát tudják végezni, irányítjuk tanórai és tanórán kívüli munkájukat ezeken a területeken, lehetőséget biztosítunk az adott területtel, tudományággal történő elmélyült foglalkozásra, kutatásra, pályázásra, versenyzésre.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek színterei

- a tanulók érdeklődésének, igényeinek megfelelő tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök,
- a tanítási időben folyamatosan nyitva tartó iskolai könyvtár, megfelelő szakmai háttérrel,
- iskolai és a magasabb szintű versenyek, pl. szavaló, sport, idegen nyelv, helyesírás,
- pályázatok,

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket a különböző szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Iskolánk az egyik leghátrányosabb helyzetű kistérségben található.

1.9. A szociális hátrányok enyhítése iskolánkban

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- kompetencia alapú oktatás, differenciált tanulásszervezés,
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- a továbbtanulás irányítása, segítése, pályaorientáció,
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás (iskolaorvos, fogorvos, védőnő),
- egészségnevelési programok, felvilágosító tevékenység,
- motiválás arra, hogy étkeztetésben, tanulószobai ellátásban részesüljön a tanuló,
- kirándulások szervezése,
- felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről,
- szülői értekezletek, fogadóórák, családlátogatás, értesítés,
- pályázati lehetőségek kihasználása (pl. Útravaló),

- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolata,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége,
- kapcsolattartás a társintézményekkel (polgármesteri hivatal, gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő központ, rendőrség, kisebbségi önkormányzat).

1.10. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem célja, feladata iskolánkban

Alapvető célunk olyan iskolai légkör és tevékenységi formák kialakítása, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik diákunk származása, színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása miatt hátrányos helyzetbe kerüljön. Programunkkal arra törekszünk, hogy minden tanuló számára biztosítsuk a testi és szellemi fejlődéséhez szükséges feltételeket, lehetőségeket, hogy képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse vagy csökkenthesse azokat a hátrányokat, amelyek családi, vagyoni vagy kulturális helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak. Az iskola a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenysége keretében közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekjóléti feladatot ellátó más személyekkel és szervezetekkel, tagintézményekkel és hatóságokkal.

Az esélyegyenlőség biztosítása

Minden tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának a következő elvek szerint kell biztosítani a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a kulcskompetenciák bővítése,
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáik megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás valamennyi területén,
- a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása iskolán kívül,

- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása,
- az iskola által nyújtott szolgáltatásokhoz (tanórai foglalkozások, tanórán kívüli foglalkozások, könyvtár, számítógép, szaktantermek, stb.) történő hozzáférés lehetősége az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

1.11. Az oktatók helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Az oktatók feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a rábízott tanulók nevelése, oktatása,
- a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével,
- nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a tanuló egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a nevelést, oktatást segítő szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a tanuló tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő

– és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,

- a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a kerettantervben és a szakmai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- részt vegyen a számára előírt továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a nevelési programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen az oktatótestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, szakmai, különbözeti, osztályozó, javítóvizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,

- segíti a tanulóközösség kialakulását,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját,
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- segíti a diákok pályaválasztását,
- nagy gondot fordít az egészségnevelésre,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére,
- a szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra,
- szülői értekezletet tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket, pl. elektronikus napló vezetése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása,hiányzások igazolása; az osztályozási naplót és az ellenőrzőt havonként egybeveti, a hiányokat pótolja, eleget tesz a vonatkozó szabályokban előírt adminisztratív kötelességeknek,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban,
- a bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és év vége előtt legalább egy hónappal értesíti.

1.12. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A Diákönkormányzat helye, szerepe az iskolában

A tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és oktató szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra.

A diákönkormányzat működését meghatározó legfontosabb tényezők:

A diákok döntési jogkört gyakorolnak saját közösségi életük tervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról.

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és az oktatótestület hagyja jóvá.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a jogszabályokban meghatározott ügyekben.

1.13. A szülő, a tanuló, az oktató és az iskola partnerei, kapcsolattartásának formái

A szülőkkel való kapcsolattartás formái

Az iskola a tanév folyamán

- szóbeli tájékoztatást tart az éves munkatervben rögzített időpontokban:
  - szülői értekezletek: a szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról; az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a nevelést segítő és gátló tényezőkről;
  - fogadóórák: szaktanári, rendkívüli (a szülő vagy oktató külön kérésére, a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására), igazgatói.

- rendszeres írásbeli tájékoztatást ad a tanuló tanulmányi előmeneteléről, érdemjegyeiről és magatartásáról az ellenőrző, valamint az elektronikus napló útján.

Iskolai Szülői Munkaközösség

Az iskolában és a kollégiumban a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az iskola működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet (közösséget), iskolai Szülői Munkaközösséget hozhatnak létre. Az iskolai Szülői Munkaközösség számára az igazgató évente két alkalommal tájékoztatást ad az iskola munkájáról.

A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulóközösségek, tanulók érdekeik képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákközgyűlés összehívását az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

A tanulókat folyamatosan tájékoztatja

- az osztályfőnök osztályfőnöki órákon az iskola életéről, az aktuális feladatokról
- a szaktanárok a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról.

Az intézmény partnereivel való kapcsolattartás formái

Iskolánk a feladatok elvégzése, a gyermekek egészségügyi, gyermekvédelmi- és szociális ellátása, valamint a továbbtanulás és a pályaválasztás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tart fenn más tagintézményekkel és cégekkel.

A kapcsolattartás formái és módjai

- közös értekezletek tartása
- szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel
- módszertani bemutatások és gyakorlatok tartása
- közös ünnepélyek rendezése
- intézményi rendezvények látogatása
- hivatalos ügyintézés levélben vagy telefonon.

1.14. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A vizsgaszabályzat célja

Az Gyulai Szakképzési Centrum Ady Endre - Bay Zoltán Technikum, Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium vizsgaszabályzata szabályozza a tanulmányok alatti vizsgák idejét, részeit, és értékelését.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló vizsgákra
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az iskola valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit az oktatótestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit az oktatótestület határozatával javítóvizsgára utasít.

  Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az iskolánkba és ennek feltételeként az iskola különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az iskola oktatótestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.15. A tanulmányi vizsga szervezése

A tanulmányok alatti vizsgákat az iskolában, vagy külön kérésre a Kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottság előtt lehet tenni. (Félévi, év végi osztályzás esetén a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik munkanapig, míg javítóvizsga esetén a bizonyítvány átvételét követő tizenöt munkanapon belül kérheti a tanuló, hogy független vizsgabizottság előtt vizsgázzon. A kérelmet az iskola vezetője továbbítja a Kormányhivatalhoz.) A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Vizsgafajták

A tanulmányok alatti vizsgák iskolánkban a következők lehetnek:

Osztályozó vizsga

A tanulónak a félévi és tanév végi osztályzat megállapításához osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 250 tanóránál többet mulasztott, és az oktatótestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszában az elméleti tanítási órák húsz százalékánál többet mulasztott,
- egy adott tantárgyból az éves tanítási órák harminc százalékánál többet mulasztott,
- aki olyan tantárgyból akar előrehozott érettségi vizsgát tenni, amelyből még nem teljesítette a tantervi követelményeket;

1. a jelentkezés módja: a tanuló, kiskorú tanuló esetében a tanuló és a szülő által aláírt – az iskola titkárságán beszerezhető – jelentkezési lapon
2. a jelentkezési lap leadási határideje: január 20-ig.
3. döntés: a tanuló a szaktanár és az osztályfőnök írásbeli hozzájárulásával kaphat engedélyt a vizsgára; az osztályozó vizsgára benyújtott kérelemről a jelentkezési határidőt követően 2 héten belül dönt az igazgató; a döntésről határozat készül, melyről az iskola értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetében a szülőt. Az igazgató engedélyezi, ha a tanuló
   - az adott tantárgyból a tanuló előző tanév év végi, a jelentkezés tanévének a félévi eredménye legalább közepes (3),
   - tanulmányi átlaga az előző tanév végén, illetve félévkor legalább 3,5 volt.

Az osztályozó vizsga eredménye végleges, az a vizsgát követően bekerül a tanuló törzskönyvébe és bizonyítványába. Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén ezt a tantárgyat nem köteles tanulni.

Egy vizsgaidőszakban legfeljebb kettő évfolyam tananyagából tehető osztályozó vizsga.

Abból a tantárgyból, mely az iskola szakmai programjában nem szerepel, igazgatói engedéllyel más iskolában, vendégtanulói jogviszonyban lehet osztályozóvizsgát tenni. (A vendégtanulói jogviszonyt a fogadó intézmény vezetője létesíti a tanulóval.) Ez esetben az osztályozó vizsgákra a fogadó intézmény vizsgaszabályzatának rendelkezései vonatkoznak. Vendégtanulói jogviszonyban iskolánkban vizsgázó tanuló vizsgáira e vizsgaszabályzat vonatkozik.

Az osztályozó vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Különbözeti vizsgát azokból a tantárgyakból kell tennie, amelyeket korábban nem tanult.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- az osztályozó vagy különbözeti vizsgán elégtelen osztályzatot kapott.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.

Ágazati alapvizsga

A szakképzésben tanuló diákok az ágazati alapoktatás végén ágazati alapvizsgát tesznek.

Technikumban a 10., míg a szakképző iskolai képzésben a 9. évfolyam végén. Az ágazati alapvizsga a tanulmányok alatti vizsga szabályai szerint kerül lebonyolítására. A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt teszi le a vizsgázó. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.

Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. A bizonyítványba bejegyzett teljesítés a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol. Az a tanuló, aki sikertelen ágazati alapvizsgát tett, magasabb évfolyamra nem léphet.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit.

A vizsgák rendje

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola szakmai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg. ***A vizsgák írásbeli, szóbeli, illetve gyakorlati vizsgarészekből állhatnak a tantárgy érettségi vizsga részeinek megfelelően.***

A szakmai képzés esetében a ***vizsgák írásbeli, szóbeli, illetve gyakorlati vizsgarészekből állhatnak a tantárgy szakmai vizsga részeinek megfelelően.***

Az egyes tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit az iskolai képzési program tartalmazza.

Az írásbeli vizsga

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként

a) negyvenöt perc,

b) magyar nyelv és irodalom és angol nyelvű szaktantárgyak esetén hatvan perc.

A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.

- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- Az íróeszközökről, függvénytáblázatról és számológépről a vizsgázó, a vizsgához szükséges egyéb segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.
- Az írásbeli vizsgán tapasztalt szabálytalanság esetén a rendeletben leírtaknak megfelelően kell eljárni.
- Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról fel nem róható okból a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné
    - a vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig az írásbeli vizsgakérdésekre adott válaszokat értékelni kell.
    - pótló vizsgára bocsátható.

A szóbeli vizsga

- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgateremben, egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató vagy megbízottja látja el.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tíz percnél több nem lehet.
- A felkészülésre vizsgatantárgyanként legalább húsz perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára, kivéve az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket.
- A megoldás sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel.
- A vizsgázónak a tétellel kapcsolatosan kérdéseket lehet feltenni, ha a vizsgázó a tételkifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtésében elakadt.
- A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában vagy a tétel kifejtésében megzavarni.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
- Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a

vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

Gyakorlati vizsga

Az adott évfolyam követelményeiből gyakorlati feladat megoldása, az érettségi illetve a szakmai vizsga lebonyolítására vonatkozó szabályok alkalmazásával.

A sajátos nevelési igényű vizsgázókra vonatkozó szabályok

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- engedélyezni kell, hogy
  - írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen,
  - a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban tegye le.

Vizsgaidőszakok

- javítóvizsga: augusztus 21. – augusztus 31. között
- különbözeti vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban
- osztályozó vizsga időpontját az igazgató jelöli ki. Egy tanévben három alkalommal szervezünk vizsgát:
  - az első félév lezárása előtt 1 héttel
  - áprilisban (előrehozott érettségi vizsgára való jelentkezők számára)
  - a második félév lezárása előtt 1 héttel

Szakmai gyakorlatból akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője azt engedélyezte.

- az ágazati alapvizsga: a tanév utolsó hete.

Pontok átváltása osztályzattá

Ha a vizsgatárgy vizsgája több vizsgarészből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészből legalább

12%-ot kell teljesítenie ahhoz, hogy a vizsgatárgyból a teljesített százalékérték alapján elégséges osztályzatot kaphasson.

Amennyiben a tanuló az írásbeli vizsgarészen nem érte el az elégséges osztályzat szintjét akkor szóban lehetőséget kell biztosítani a szóbeli feleletre, kiegészítésre.

Az elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése a következő:

Közismeret esetén:

0% – 40% elégtelen (1)

41% – 59% elégséges (2)

60% – 74% közepes (3)

75% – 89% jó (4)

90% – 100% jeles

Szakmai tantárgyak esetén:

81 - 100 % elérése esetén jeles (5)

71 – 80 % elérése esetén jó (4)

61 – 70 % elérése esetén közepes (3)

51 – 60 % elérése esetén elégséges (2)

0 – 50 % elérése esetén elégtelen (1).

Feladatok a vizsgával kapcsolatban

Igazgató:

- Megbízza a vizsgabizottság elnökét és tagjait egy héttel a vizsga előtt.
- Kitűzi a vizsga helyét és idejét.
- Meggyőződik a vizsgára bocsátás jogszerűségéről.
- Biztosítja a megfelelő körülményeket a vizsgához.
- Kivizsgálja az esetleges szabálytalanságot.
- Aláírja a vizsgajegyzőkönyveket.

Vizsgaelnök:

- Biztosítja a vizsga szabályos lefolyását.
- Rávezeti a jegyzőkönyvre a jegyeket.

- Vezeti a szóbeli vizsgát.
- A vizsgázó teljes tájékozatlansága esetén egy alkalommal póttételt húzat.
- Véleményeltérés esetén a bizottság szavazását rendeli el.
- A vizsga végén leadja az igazgatónak a jegyzőkönyveket a lezárt osztályzatokkal, a kijavított dolgozatokat és a szóbeli tételek listáját.

Vizsgabizottsági tagok:

- Előkészítik az írásbeli feladatokat
- Kijavítják az írásbeli dolgozatokat, rávezetik az értékelést és átadják azokat az elnöknek
- A szóbeli tételsorokat elkészítik
- A szóbeli vizsgán tételt húzatnak és értékelik a vizsgázók teljesítményét

Felügyelőtanár:

- Kialakítja a megfelelő ülésrendet az írásbeli vizsgán.
- Kiosztja és beszedi a feladatlapokat.
- Vezeti a jegyzőkönyvet.
- Az írásbeli végén leadja az igazgatónak a megírt dolgozatokat és a jegyzőkönyvet.

Vizsgázó:

- Alkalomhoz illő öltözékben megjelenik a vizsga helyszínén legalább 10 perccel a vizsgája előtt.
- Az írásbelin az ültetési rend szerint foglal helyet, a kiadott feladatlapon önállóan dolgozik.
- A szóbeli vizsgán tételhúzás után (az idegen nyelvek kivételével) legkevesebb 20 perc felkészülési idő áll rendelkezésre, amely után önállóan felel.

1.16. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételről vagy átvételről az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Átvétel másik iskolából

Más iskolából történő átvételre a szülő tanuló által benyújtott írásos kérelem alapján kerülhet sor. Az átvételkor vizsgálni kell, hogy az átadó iskola pedagógiai/szakmai programja lehetővé teszi-e az átvételt, tantárgyszerkezete megfelel-e a kerettantervben foglaltaknak és iskolánk tantárgyi struktúrájának, a tanuló által tanult idegen nyelv további tanulását tudja-e az iskola biztosítani, és azt, hogy a kerettanterv minimum követelményei feletti részből az átadó iskola mit követelt meg, és ez milyen viszonyban van iskolánk követelményeivel.

Az átvétel feltételeinek vizsgálata és a rendelkezésre álló helyek alapján az átvételről az igazgató dönt. Amennyiben az átadó és az átvevő iskola pedagógiai/szakmai programjában a kerettanterv minimuma feletti részek különbözősége – a szaktanárok véleménye szerint – azt indokolttá teszi, az igazgató az átvételt évismétléshez, különbözeti vagy osztályozó vizsgák letételéhez kötheti.

A felvételi eljárás különös szabályai

A felvételi vizsga

Iskolánk nem vesz részt a közös szervezésű előrehozott felvételi eljárásban. A felvételi eljárás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül a rangsor elkészítésénél előnyben részesítjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye Sarkad. Különleges helyzetet az iskola nem vesz figyelembe.

A pontos felvételi eljárást évente megjelenő kiadványokban juttatjuk el az általános iskoláknak, továbbá közzétesszük iskolánk honlapján.

Felvétel a szakképző évfolyamokra

A felvételi eljárás keretében az iskola által készített jelentkezési lapon jelentkezhet a tanuló, a tárgyév augusztus 31-ig. A felvételről az igazgató dönt. Túljelentkezés esetén az azonos tanulmányi eredményű tanulók között elsőbbséget élvez az, aki az általános műveltséget megalapozó oktatást iskolánkban végezte. A tanulókat az iskola határozatban értesíti a felvételről vagy az elutasításról.

2. OKTATÁSI PROGRAM

2.1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az oktatásban alkalmazott tankönyvek, taneszközök felölelik a tantervben előírt ismeretanyagot, jól tagoltságuknak, logikus felépítésüknek köszönhetően tanulhatók és taníthatók az abban leírtak.

Oktatóinak csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a minisztérium hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A különböző évfolyamokon az egyes tantárgyakhoz szükséges kötelező tanórai taneszközöket a helyi tanterv tartalmazza. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának fontos szempontja, hogy

- kompatibilis legyen a kerettantervvel,
- illeszkedjen a kerettantervhez,
- megfeleljen a korosztály fejlettségi szintjének,
- tartalmazzon különböző pedagógiai módszereket ötvöző feladattípusokat (pl. problémamegoldó, kooperatív, rávezető),
- szolgálja a tagozat sajátos céljait (pl. két tanítási nyelvű),
- esztétikus és tartós legyen
- ára a lehetőségekhez képest mérsékelt legyen.

Az oktatóknak lehetőségük van arra, hogy használják az általuk készített tanítási segédanyagokat.

A kötelezően előírt taneszközökről tájékoztatjuk a szülőket minden tanév előtt. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége. Iskolánk lehetőségeihez mérten törekszik arra, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára, melyeket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatnak. Ezzel tudjuk segíteni hátrányos helyzetű tanulóinkat.

2.2. A választható tantárgyak, foglalkozások és az oktatóválasztás szabályai

Szabadon választható tantárgyak- gimnázium

A 11-12. évfolyamon legalább két tantárgyból órarendbe épített érettségi előkészítő foglalkozásokon vesznek részt tanulóink, amely lehetőséget nyújt a kétszintű érettségi vizsgára való felkészüléshez.

Kötelezően választható tantárgyként az iskola biztosítja:

- magyar nyelv és irodalom
- matematika
- digitális kultúra.

A középiskola a felsorolt tantárgyakból biztosítja – igény szerint 5 jelentkező esetén – az emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítést.

Ha a tanulót – kérelmére – felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak, kiskorú esetén szülőnek

– írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

Az iskolának május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló milyen szabadon választott tanítási órán kíván részt venni.

A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.

2.3. Mesterséges intelligencia alapjai tantárgy

Intézményünkben pilot program keretében a 9. évfolyam tanulói önálló, 12 órás tantárgyként tanulják a Mesterséges intelligencia alapjai tantárgyat. A tantárgy az Ágazati alapoktatás tantárgy órakeretének terhére került bevezetésre, az éves óraszám módosításával: az Ágazati alapoktatás tantárgy heti óraszáma 12 óra. A tanulók a Mesterséges intelligencia alapjai tantárgyat 12 héten keresztül, heti 1 órában teljesítik.

A Mesterséges intelligencia alapjai tantárgy célja, hogy a tanulók megismerkedjenek a mesterséges intelligencia alapfogalmaival, működési elveivel és mindennapi alkalmazási területeivel. A tantárgy kiemelt figyelmet fordít az algoritmikus gondolkodás fejlesztésére, a digitális tudatosság erősítésére, valamint az etikus és felelős MI-használat alapelveinek megismertetésére. A tananyag feldolgozása során a tanulók betekintést nyernek többek között:

- a mesterséges intelligencia fogalmába és történeti fejlődésébe,
- az adatok szerepébe és az egyszerű tanuló algoritmusok működésébe,

- a mesterséges intelligencia gyakorlati alkalmazásaiba (pl. képfelismerés, ajánlórendszerek, chatbotok),
- az MI társadalmi hatásaiba, előnyeibe és kockázataiba.

A tantárgy feldolgozása során alkalmazott módszerek között szerepelnek interaktív tanulói tevékenységek, digitális eszközhasználat, csoportmunka, valamint projektjellegű feladatok. A tantárgy nem igényel előzetes programozási ismereteket, célja az érdeklődés felkeltése és az alapvető szemlélet kialakítása.

A tantárgy értékelése szöveges formában történik: Megfelelt / Nem felelt meg.

Egyéb foglalkozások, szakkörök, sportkör

A tanuló a tanév első hónapjában meghirdetett /megjelölve a foglalkozás helyét, időpontját, a foglalkozást tartó oktató nevét/ – az érdeklődés előzetes felmérése alapján – szakkörökre, órarenden kívüli tevékenységekre írásban, osztályfőnökén keresztül jelentkezhet. A szakkörök legalább 8 fő esetén indulnak. A foglalkozásokon a részvétel kötelező. Az értékelés, minősítés ezekre a foglalkozásokra nem vonatkozik.

A középiskola az alábbi foglalkozásokat biztosítja:

- szakkör: gazdálkodás, informatika
- sport: röplabda, kézilabda, foci
- felzárkóztatás
- egyéni foglalkozások
- tehetséggondozás

2.4. Érettségi vizsgák

A középszintű érettségi vizsga témakörei

A középszintű érettségi vizsga témakörei megegyeznek a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról 3. mellékletében közzétett témakörökkel. A jogszabályok változását követve a munkaközösségek évente ellenőrzik és aktualizálják a kihirdetést megelőzően a témaköröket.

A kétszintű érettségi vizsga és a felkészítés lehetőségei

A 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szerint minden tanuló 5 tantárgyból köteles érettségi vizsgát tenni a középiskolai tanulmányainak befejezéseként:

Kötelező vizsgatárgyak:

Tantárgy neve	Gimnázium	Technikum
Magyar nyelv és irodalom	X	X
Matematika	X	X
Történelem	X	X
Idegen nyelv (angol, német, francia)	X	X

Kötelezően választandó vizsgatárgyak (5. vagy többedik vizsgatárgy):

Tantárgy neve	**Gimnázium (kötelezően választható)**	**Technikum**
biológia	X	-
digitális kultúra	X	-
fizika	X	-
földrajz	X	-
testnevelés	X	-
tanult szakmának megfelelő szakmai vizsga	-	X

Választható vizsgatárgyak (6. többedik vizsgatárgy):

Tantárgy neve	**Technikum**
biológia	-
digitális kultúra	-
fizika	-
földrajz	-
testnevelés	-

Érettségi vizsgatárgyak, a felkészítés szintjei

Tantárgy neve	**középszint**	**emelt szint**
Magyar nyelv és irodalom	X	X
Matematika	X	X

Történelem	X	X
Idegen nyelv (angol, német, francia)	X	X
biológia (csak gimnáziumban)	X	X
digitális kultúra	X	X
fizika	X	X
kémia (cask gimnáziumban)	X	X
földrajz	X	X
testnevelés	X	X
állampolgári ismeretek	X	X
ének-zene (csak gimnáziumban)	X	-
rajz és vizuális kultúra (csak gimnáziumban)	X	-

Érettségi vizsga a sajátos nevelési igényű tanulók esetén

Az érvényes szakértői véleménnyel rendelkező sajátos nevelési igényű tanuló sajátos nevelési igényére tekintettel a fent nevezett kötelező érettségi vizsgatárgy(ak) helyett másikat választhat, ha azt a szakértői vélemény tartalmazza. Az erre irányuló kérelmet az iskola igazgatójához kell eljuttatni az érettségi vizsgákra való jelentkezésig, amely minden évben február 15-e.

Előrehozott érettségi vizsga

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely letehető a következők szerint:

Gimnáziumi képzés:

- a jogszabályban meghatározott idegen nyelvekből a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban,
- továbbá olyan érettségi vizsgatárgyból, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző tanévek valamelyikében lezárul, először a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Eszerint előrehozott érettségi vizsgát a gimnáziumi képzésben résztvevő tanuló legkorábban 11. évfolyamon tehet. Idegen nyelv esetén a tanulónak az előrehozott érettségi vizsga évében évközben osztályozó vizsgát kell tennie a 11. és 12. évfolyam tananyagából.

A sikeres előrehozott érettségi vizsgát tett tanuló a magasabb évfolyamon vagy évfolyamismétlés esetén szülői/tanulói kérelemre mentesíthető az adott tantárgy látogatása és tanulása alól.

Technikumi képzés:

Azokra a tanulókra, akik technikumi képzésben folytatják tanulmányaikat, a következő szabályok vonatkoznak:

- Előrehozott érettségi vizsga – a szakmai vizsga kivételével –

  a) az Nkt.-ban meghatározott bármely kötelező érettségi vizsgatárgyból – az idegen nyelv érettségi vizsgatárgy kivételével – legkorábban a tizenkettedik évfolyam május–júniusi vizsgaidőszakában,

  b) bármely más érettségi vizsgatárgyból és idegen nyelv érettségi vizsgatárgyból legkorábban a tizenegyedik évfolyam október–novemberi vizsgaidőszakában tehető a tanulói jogviszony fennállása alatt, *a szakképző intézmény szakmai programjában a tanuló számára az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően.*

- a szakképzési tanulmányok teljes befejezését (5 év) megelőző tanév májusi- júniusi vizsgaidőszakában előrehozott érettségi vizsgát tehetnek a közismereti tantárgyakból (Magyar nyelv és irodalom, matematika és történelem, idegen nyelv).
- idegen nyelvből tett előrehozott érettségi vizsga esetén a tanulónak az előrehozott vizsga évében évközben osztályozó vizsgát kell tennie az adott és a magasabb évfolyam(ok) tananyagából.
- Technikumban az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít.
- az 13. év végén idegen nyelvből rendes érettségi viszgát tesznek, a kötelezően választandó vizsgatárgy helyett pedig szakmai vizsgát kell tenniük, ami emelt szintű érettségi vizsgának felel meg.
- az érettségi vizsgáról valamennyi nevezett vizsgatárgy és szakmai vizsga sikeres letételét követően lehet érettségi bizonyítványt kiállítani.
- Az, aki a szakképző iskolában folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan szakmát szerzett és annak megszerzését követően kíván érettségi vizsgát tenni, mentesül az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya alól.

Az érettségi vizsga letételének feltétele

– Érettségi vizsga abból a tantárgyból tehető, amelynek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

Tantárgy	Gimnázium	Technikum
magyar nyelv és irodalom	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: -	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában
matematika	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: -	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában
történelem	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: -	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában

idegen nyelv	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 11. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában	középfokú felkészítés befejeződik: 13. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában
biológia	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 11. évfolyam októberi- novemberi vizsgaidőszakában	-
földrajz	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi tehető: legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában	középfokú felkészítés befejeződik: 11. évfolyam előrehozott érettségi tehető: legkorábban a 12. évfolyam októberi- novemberi vizsgaidőszakában
fizika	középfokú felkészítés befejeződik: 11. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában	középfokú felkészítés befejeződik: 11. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában

kémia	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi tehető: legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában	-
digitális kultúra	középfokú felkészítés befejeződik: 11. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 12. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában.	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi vizsga tehető: legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában
testnevelés	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott vizsga tehető: -	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott vizsga tehető: -
ének-zene	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi tehető: legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában	-
rajz és vizuális kultúra	középfokú felkészítés befejeződik: 10. évfolyam előrehozott érettségi tehető:	-

	legkorábban a 11. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában	
állampolgári ismeretek	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi tehető: -	középfokú felkészítés befejeződik: 12. évfolyam előrehozott érettségi tehető: legkorábban a 12. évfolyam május-júniusi vizsgaidőszakában

– 50 órás közösségi szolgálat teljesítése, beszámoló elkészítése, kivéve annak a sajátos nevelési igényű tanulónak, akit a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) szerinti szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

2.5. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, az értékelés, az ellenőrzés, a magatartás, szorgalom minősítése, a tanulók jutalmazása

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem a tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás-képesség-teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Az ellenőrzés, értékelés

A tantárgyi értékelés a tanulói teljesítmények mérésének, a tanár tájékozódásának, a tanuló és a szülő tájékoztatásának, az oktatásnak és egyúttal a nevelésnek is eszköze.

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

- folyamatosság, rendszeresség
- korrektség
- igényesség
- objektivitás és empátia egészséges aránya
- a tanulói önkontroll fejlesztésének igénye

Az ellenőrzés fajtái

- szóbeli feleltetés
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése
- írásbeli számonkérési formák:

- írásbeli felelet (egy anyagrészből)
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból)
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből)
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő)
- a tanuló produktumának (pl. vizuális kultúra órán előállított tárgy) ellenőrzése
- próbaérettségi.

Funkciói

- Folyamatos munkára készteti a tanulókat.
- Folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről.
- A tanulók reális önértékelésének eszköze.

Elvek

- Bejelentés nélkül témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon lehetőleg nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből, azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére, amelyekből a tanulók szóbeli vizsgát kötelesek tenni, illetve tehetnek.
- A szaktanár mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a tanuló írhat- e pót- vagy javító dolgozatot.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése és a tapasztalatok visszajelzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni
- Az írásbeli kifejezőkészség fejlesztésébe beleértendő az is, hogy megtanítjuk a diákokat az információhordozók használatára.
- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját rövid időn belül (két hét) értékelni, javítani kell: ellenkező esetben annak – fontosabb – visszajelzés jellege háttérbe szorul.
- Az értékelésre beadott tanulói munkák (házi dolgozatok stb.) a tanuló „szellemi

termékei", azokat vissza kell adni a készítőiknek, illetve csak a tanuló engedélyével őrizheti meg a tanár

- A tanulót tájékoztatni kell arról, hogy melyik tantárgyi füzetüket, jegyzetüket kérheti el, szedheti be a tanár.

Az értékelés fajtái

Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító oktatók véleményének kikérésével – végzi.

Mindhárom értékelési fajtát használjuk a tanév során:

- Diagnosztikus (előzetes helyzetfeltáró) mérés: tájékozódás egy-egy nagyobb tematikai egység előtt. A tanulási szakasz kezdetén segíti a célok, feladatok kidolgozását. Diagnosztikus értékelést megalapozó mérések pl.: szövegértés mérése, ok-okozati összefüggések, eseményeket alakító tényezők feltárása. Elsősorban az iskolába újonnan belépő tanulók hozott tudását mérjük fel százalékos formában.
- Cél: a tanulók előzetes tudásának, képességeinek feltárása.
- Formatív mérés: a tudáselemekre és nem a komplex tudásra irányuló, állandóan jelenlevő értékelés.
- Cél: az eredményes tanulás elősegítése, az oktatási folyamat optimalizálását szolgáló, folyamatos visszajelentés.
- Szummatív (összegző) mérés: a nagyobb témák és a tanév végén.
- Cél: a tanuló milyen mértékben tudta elsajátítani globálisan a tananyagot és szelektív készsége mennyire fejlődött ki.

Folyamatos

A folyamatos értékelés funkciói:

- Visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében.
- Jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előremeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére)
- szóbeli felelet értékelése

- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készségtárgyakbeli teljesítmény értékelésére)
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat, hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok)
- szülőknek ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményről.

Félévi és tanév végi

- Félévkor: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő–e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.
- Év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.
- A félévi és év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.
- Osztályzatot félévenként legalább 3-5 érdemjegy alapján lehet adni.

2.6. A tanulók értékelése

Alapja: a kerettantervhez igazított helyi tanterv tantárgyanként és évfolyamonként meghatározott követelményei.

Célja: A tanulók tanulási tevékenységének, magatartásuknak és szorgalmuknak minősítése. A tanulók tanulási tevékenységének értékelése

Tantárgyi érdemjegy	Az értékelés minősítés tartalma
Jeles (5)	A tanuló kifogástalanul eleget tesz a tantervi követelményeknek. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt.
Jó (4)	A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Definíciói betanultak.
Közepes (3)	A tantervi követelményeknek pontatlanul, több hibával tesz eleget, többször rászorul a tanári segítségre (javításra, kiegészítésre).
Elégséges (2)	A tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.
Elégtelen (1)	A tantervi követelményeknek a tanár útbaigazításával sem tud eleget tenni. Nem teljesíti a továbbhaladás kerettantervi feltételeit.

A témazáró dolgozat értékelése szakmai és idegen nyelv vizsgatantárgy esetén:

%-os határok	jegyek
87% - 100%	jeles
75% - 86%	jó
63% - 74%	közepes
51% - 62%	elégséges
0 – 50%	elégtelen

A témazáró dolgozat értékelése vizsga részét nem képező tantárgy esetén:

%-os határok	jegyek
85% - 100%	jeles
71% - 85%	jó
56% - 70%	közepes

41% - 55%	elégséges
0 – 40%	elégtelen

A témazáró dolgozat értékelése közismereti érettségi tantárgy esetén:

%-os határok	**jegyek**
86% - 100%	jeles
66% - 85%	jó
46% - 65%	közepes
26% - 45%	elégséges
0 – 25%	elégtelen

Egyéb dolgozatok esetén is ez a főszabály, de a dolgozat jellegétől függően 10%-kal lehet eltérni.

Az ettől eltérő értékelés a tantárgy helyi tantervében található.

A témazáró dolgozat súlyozása: maximum kétszeres szorzóval kerül beszámításra.

Az érdemjegyek kerekítése: az elégséges osztályzat feltétele: 1,75 átlag, ettől lehetséges a felfelé kerekítés.

A hiányzóknak a témazáró dolgozatokat pótolni kell a szaktanárral egyeztetett időpontban és módon. Amennyiben a fenti egyeztetett időpontban a diák nem jelenik meg, akkor utána bármikor pótoltathatja a szaktanár.

A kijavított dolgozat megtekintésére a szülőnek az iskolában kell lehetőséget biztosítani. A kijavított dolgozatokat a diáknak ki kell osztani, azt megnézheti, majd a tanárnak össze kell gyűjtenie ezeket. A témazáró dolgozatot az év lezárása után még egy tanéven át őrizni kell.

Továbbhaladás, magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamra akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tantárgyból legalább elégséges (2) szinten teljesítette. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az illetékes miniszter által kiadott kerettantervekben "A

továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette, illetve ahol van, az összefüggő szakmai gyakorlatot teljesítette.

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a Képzési és kimeneti követelményekben előírt ágazati alapvizsgát sikeresen teljesítette. (2020/2021. tanévtől kezdődő képzésekre vonatkozik. Az alapvizsga részletesen a Képzési programban található).
- A követelmények teljesítését az oktatók a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden tantárgyból legalább az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
- Ha a tanuló a tanév végén max. 3 "elégtelen" osztályzatot/osztályzatokat szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Sikertelen javítóvizsga esetén tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Amennyiben a tanuló háromnál több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot tanév végén, évfolyamot ismételni köteles.
- Az egyes tanulók félév és év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, illetve egyes tanulóknál osztályozó vizsgát írhat elő a törvényi előírások betartásával.
- Ha tanulmányok alatti vizsga sikertelen év végén, javítóvizsgát köteles tenni a tanköteles tanuló. Sikertelen javítóvizsga esetén tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Az adott évfolyamot akkor fejezi be sikeresen a tanuló, ha az összefüggő szakmai gyakorlatot is teljesítette, melyről írásbeli tájékoztatást (igazolást) ad le az osztályfőnökének az adott tanév augusztus 31-ig.
- Ha a tanuló a szakmai gyakorlat követelményeit nem teljesítette, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

A tanuló magatartásának, szorgalmának minősítése

A magatartás és szorgalom minősítésének (a jegy kialakításának) formái

Folyamatos minősítés

- Az oktatók folyamatosan, rendszeresen, következetesen reagálnak tanulók megnyilvánulásaira.
- Kirívó magatartásbeli vétség, illetve a munkamorál feltűnő romlása esetén a szülőket szóban vagy írásban tájékoztatjuk.
- Kiemelkedő teljesítmény jutalma: szóbeli és írásbeli dicséret.

  Félévi és év végi minősítés, jegy kialakítása
- A tanuló önértékelésének figyelembe vételével.
- Az osztályfőnök a tanulók, az osztályközösség által elfogadott saját minősítésükre vonatkozó javaslatát figyelembe véve kialakítja javaslatát.
- Az osztályban tanító tanárok testülete megvitatja azt.
- A döntést vitás esetben az osztályfőnök hozza meg.

A magatartás minősítés kialakításának elvei

A magatartás a tanuló viszonya az iskola értékrendjéhez, a Házirendben rögzített viselkedési normák és íratlan viselkedési szabályok betartásának szintjei, a tanuló viszonya társaihoz, tanáraihoz, az iskola dolgozóihoz.

A tanuló magatartás minősítésében kifejezésre jut:

- az iskolába járási fegyelme,
- iskolai és iskolán kívüli rendezvényeken való részvétel,
- társaihoz való viszonya,
- beszédstílusa, a kulturált magatartás szabályaihoz való viszonya az iskolában és az iskolai szervezésű rendezvényeken,
- a tanuló korábbi magatartásához képest történt változás,
- tanórai, tanórán kívüli magaviselet.

A magatartás értékelése

Példás magatartású az a tanuló, aki:

- órai és órán kívüli magatartásával követendő példát nyújt a többiek számára, s viselkedését a tanulók és a szaktanárok egyike sem kifogásolja súlyosan,
- állandó közösségi megbízatását következetesen és jól végzi,
- pozitív közösségformáló ereje van,
- többször részt vállal közösségi feladatok elvégzésében,
- az értékelt félévben, illetve tanévben egyszer sem hiányzott igazolatlanul óráról,
- nem kapott osztályfőnöki, illetve tagintézmény- vezetői figyelmeztetést.

Jó magatartású az a tanuló, aki:

- a tanulói közösségnek és az iskola nevelőinek nincs kifogása a viselkedése ellen,
- a házirend előírásait betartja,
- csak alkalmanként vállal kisebb közösségi megbízatást,
- az értékelt félévben legfeljebb egy igazolatlan órája van,
- az értékelt félévben, illetve tanévben nincs igazgatói figyelmeztetése.

Változó a magatartása annak a tanulónak:

- akinek a viselkedésével kapcsolatban a tanulói közösségnek, az oktatóknak vagy egyes tanároknak határozott kifogása van, illetve igazgatói figyelmeztetőt kapott,
- aki magatartásával rendszeresen zavarja, akadályozza az órai közös munkát,
- aki a közösségi munkában egyáltalán nem vesz részt,
- akinek a félév, illetve a tanév során egynél több igazolatlan órája van.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki:

- gátolja a közösség munkáját, bomlasztó hatással van az osztály, illetve az iskola közösségére,
- társaival, a tanárokkal vagy az iskola más dolgozóival szemben durván és gorombán viselkedik,
- akinek igazgatói megrovása vagy érvényes fegyelmi büntetése van,
- tíznél több igazolatlan órával rendelkezik.

A szorgalom minősítés kialakításának elvei

A szorgalom a tanuló viszonya a tanuláshoz, aktivitása, érdeklődése. A tanuló szorgalmának minősítésében kifejezésre jut a tanuló

- tudás iránti igénye,
- képességéhez mért teljesítménye,
- feladattudata,
- részvétele az órák menetében,
- írásos és manuális munkáinak külalakja, iskolai felszerelésére vonatkozó igényessége (gyakran otthon hagy-e kötelező felszerelési tárgyat).

A szorgalom jegyben kifejezett értékelés alapelvei

- Az abszolút teljesítmény helyett relatív, tehát a képességekhez mért teljesítmény minősítésének eszköze.
- Az órai aktivitás csak a személyiségből fakadó tulajdonságok figyelembe vételével minősíthető.
- A szorgalom jegyben tükröződnie kell a változásnak.
- A szorgalom jegytől – amennyire csak lehet – el kell különíteni a magatartás jegyet.

A szorgalom értékelése

Példás szorgalmú az, aki:

- képességei alapján tudása legjavát nyújtva folyamatosan eleget tesz tanulmányi kötelezettségeinek,
- aktívan részt vesz a tanórai munkában,
- érdeklődési körén belül kész többletmunkát végezni, képes az önálló tudásszerzésre, képességfejlesztésre,
- eredményeiben, a tanuláshoz való hozzáállásában erőteljes javulást mutat az értékelt időszakban.

Jó a szorgalma annak, aki:

- kisebb ingadozásoktól eltekintve képességei szerint dolgozik,
- az órákon figyel, de nem rendszeresen kapcsolódik be az aktív munkába,
- az előző időszakhoz viszonyítva egy- két tantárgyból gyengébb teljesítményt nyújt.

Változó szorgalmú az a tanuló, aki:

- folyamatosan képességei alatt teljesít és tanulmányi kötelezettségeinek rendszertelenül tesz eleget,
- szándékos órai passzivitásával rossz hatással van társaira,
- önálló munkavégzésre nem hajlandó.

Hanyag minősítést kap, aki:

- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, kötelezettségeinek rendszeresen nem tesz eleget,
- az addigi – képességeihez mérten gyenge – eredményét tovább rontja.

2.7. A tanulók jutalmazásának elvei

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató közösségi magatartás tanúsít, illetve hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, az iskola dicséretben részesíti.

Az iskolai jutalmazás formái

- Szaktanári dicséret:

  A tanítási órákon folyamatosan tanúsított aktivitásáért és egyéb plusz teljesítményért.
- Osztályfőnöki dicséret:

  Az osztályban végzett közösségi munkáért, kiemelkedően jó, egyenletesen végzett tanulmányi munkáért, tartósan példamutató magatartásért, iskolai szintű versenyeken elért 1-3. helyezésért, valamint városi, területi versenyeken elért eredményes szereplésért.
- Igazgatói dicséret:

  Városi, megyei, regionális versenyeken elért 1-3. helyezésért, országos versenyeken való eredményes szereplésért, kiemelkedő, példamutató magatartásért, és szorgalomért.
- Oktatótestületi dicséret: Országos versenyeken elért 1-20. helyezett teljesítményért, nemzetközi versenyeredményekért, kimagasló közéleti, alkotó tevékenységért.

Az igazgatói és az oktatótestületi dicséretet az iskolai közösség előtt kell kihirdetni.

A versenyeken elért helyezéseket a szaktanár, a dicséreteket pedig az osztályfőnök köteles bejegyezni az osztályozó-haladási napló jegyzetrovatába.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév

végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért, kiemelkedő szorgalomért és kiemelkedő közéleti, közösségi tevékenységért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni.

2.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai.

A házi feladat kitűzésének céljai

- Újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat.
- Készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat.
- Önálló kutatómunkát végezni valamely témában.
- Alkotómunkát végezni valamely témában.

A házi feladat kitűzésének céljai, elvei

- Házi feladatot öncélúan nem adunk.
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulóknak naponta 5 – 8 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes.
- A házi feladatot mindig részben vagy teljesen ellenőrizni kell.
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás oka szerint:
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát és a szakmai tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelő tanárok végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal: október, illetve május hónapban.

A felmérés a „NETFIT teszt" alapján került összeállításra

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

A tanulók fizikai állapotának mérését szolgáló feladatok

a) feladat: Helyből távolugrás (az alsó végtag dinamikus erejének mérése)

b) feladat: Hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (a hátizmok dinamikus erő- állóképességének mérése)

   - Értékelés: 4 perc alatt végrehajtott törzsemelések száma

c) feladat: Hanyatt fekvésből felülés térdérintéssel folyamatosan (a hasizmok erő-állóképességének mérése)

   - Értékelés: a szünet nélkül szabályosan végrehajtott felülések száma 4 perc alatt

d) feladat: Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan (a vállövi és karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése

   - Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma:
     - Lányok 2 perc,

- Fiúk 4 perc

e) feladat: 12 perces futás „Cooper teszt” (futó-állóképesség mérése)

A tanulók teljesítményének pontértékelésre való átalakítását a „NETFIT teszt” által megadott pontérték táblázat alapján végezzük.

2.9. A közösségi szolgálat rendszerének kiépítése iskolánkban

A közösségi szolgálat

A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

A jogszabályi háttér

A kötelezően alkalmazandó jogszabály a szakképzési törvény. Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésének igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.

Megvalósítás

- A középiskola a 9–12. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva szervezi meg vagy biztosít időkeretet a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítésére, amelytől azonban indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni.
- Egy tanévre vonatkozóan az iskola az éves munkatervben határozza meg, hogy évfolyamonként milyen tevékenységi körben szervez közösségi szolgálatot a diákok számára.
- A programok megvalósulását, a szervezési feladatok ellátását az igazgató által kijelölt oktató koordinátor segíti.

A tanuló feladatai:

- A tanuló jelentkezési lap kitöltésével, az általa választott tevékenység megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni.
- A tanulónak saját közösségi szolgálati naplóját naprakészen kell vezetni.

Az osztályfőnök feladata:

- folyamatosan vezeti a közösségi szolgálat teljesítését a tanuló tanulmányi előmenetelének rögzítésére szolgáló iskolai dokumentumokban (osztálynapló, törzslap, bizonyítvány)

Az iskola feladata:

- az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az iskolánál marad,
- az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét,

  Iskolánk az alábbi területeken kíván közösségi szolgálatot szervezni:

  – a Gyulai Szakképzési Centrum Ady Endre – Bay Zoltán Technikum és Szakképző Iskola saját rendezvényei
  – szociális és jótékonysági (Vöröskereszt, Református Egyház, stb.)
  – oktatási (Általános Iskola)
  – kulturális és közösségi (Bartók Béla Művelődési Központ, stb.)
  – környezet- és természetvédelmi (Sarkadi Városszépítő Egyesület, Sarkadi Horgász Egyesület, stb.)
  – katasztrófavédelmi (Katasztrófavédelem)
  – az óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység (sarkadi óvodák, Kistérségi Humán Szolgáltató Központ, stb.)

További lehetőségek

A szülőknek (a bejáró diákok szüleinek) arra is van lehetőségük, hogy saját maguk keressenek (a lakhelyhez közeli) olyan szervezetet, ahol a közösségi szolgálatot a gyermekük teljesíteni fogja. Ezt a szülőknek az iskola vezetőjénél kell kérvényeznie, mely kérvény egyedi elbírálásban fog részesülni. Intézményünk a választott szervezettel is együttműködési megállapodás köt.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket

körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé vált. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság. Minden olyan országnak, amely anyagi biztonságra törekszik és szeretne helytállni a globális versenytérben, elemi érdeke, hogy állampolgárai nyitottak legyenek a gazdaság világa felé, beleértve nem csak a szűkebb, háztartások életét befolyásoló folyamatokat. Rálátással kell lenniük a nemzet- és világgazdaság bizonyos területeire is. A társadalom számára is nélkülözhetetlen, hogy tagjaiban pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. Ennek érdekében iskolánk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. Hozzájárul annak a képességnek a kialakításához, hogy megtalálják az egyensúlyt a rövidebb és hosszabb távú előnyök között. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Nemcsak az egyén létérdeke, hogy okos döntéseket tudjon hozni, amikor hitelekről vagy megtakarításokról van szó, hanem a társadalomé is. Ezért is kell az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, és a személyiségnevelés fontos részének kell tekinteni az okos gazdálkodás képességének a kialakítását, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

Iskolánk regisztrált tagja a Pénziránytű hálózatnak, melyhez kapcsolódó ismereteket szakköri foglalkozások és Pénzügyi és vállalkozási ismeretek tantárgy keretén belül dolgozza fel a gazdasághoz köthető ismeretanyagot. Részt veszünk tanulóinkkal a Pénz7-en, a programot megvalósítjuk.

3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

3.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonsághoz való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéneterületére terjednek ki.

A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a szakképző intézmény szakmai programjának részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A szakképző intézmény az oktatón és az iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi:

a) az iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) ha működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórumvéleményét.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek javítását szolgáló, a tagintézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

3.2. Az iskola egészségfejlesztési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

3.3. Az iskolai egészségfejlesztést szolgáló tevékenységformák

- A mindennapos testedzés lehetőségnek biztosítása: testnevelési órák, az iskolai sportkör, sportfoglalkozások, a kihívás napja.
- Osztályfőnöki és Komplex természettudományos órákon feldolgozott ismeretek.
- Az egészségnevelést szolgáló szabadon választott tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, kirándulások, vetélkedők, előadások az egészséges életmóddal kapcsolatban.
- Osztálykirándulások.

Az egészségfejlesztési ismeretek témaköreit az egészségnevelési program tartalmazza.

Az iskolai egészségügyi szolgálat /iskolaorvos, védőnő, fogorvos/ segítségének igénybevétele:

- félévente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában,
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése,
- évente egy alkalommal fogászati szakrendelés biztosítása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely

sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

3.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

3.6. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a oktatók elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak – osztályfőnöki, kötelező komplex természettudományos tantárgy, testnevelés tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek,
- az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek.

3.7. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen az oktatók a

szakképző intézményben végzett tevékenységet és a tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője részvételét a szakképző intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő. A szakképző intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a tanuló egészséghez, biztonsághoz való joga alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiénéterületére terjednek ki.

A szakképző intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a szakképző intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A szakképző intézmény teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a szakképző intézmény szakmai programjának részét képező egészségfejlesztési program keretében.

A szakképző intézmény az oktatón és az iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciós tevékenység megszervezésébe, aki vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi

a) az iskolapszichológus,

b) az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá

c) ha működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórumvéleményét.

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfel-

tételeinek javítását szolgáló, a tagintézményi közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan új közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

Az iskola egészségfejlesztési tevékenységének kiemelt feladatai

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel.

Az iskolai egészségfejlesztést szolgáló tevékenységformák

- A mindennapos testedzés lehetőségnek biztosítása: testnevelési órák, az iskolai sportkör, sportfoglalkozások, a kihívás napja.
- Osztályfőnöki és Komplex természettudományos órákon feldolgozott ismeretek.
- Az egészségnevelést szolgáló szabadon választott tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, kirándulások, vetélkedők, előadások az egészséges életmóddal kapcsolatban.
- Osztálykirándulások.

Az egészségfejlesztési ismeretek témaköreit az egészségnevelési program tartalmazza.

Az iskolai egészségügyi szolgálat /iskolaorvos, védőnő, fogorvos/ segítségének igénybevétele:

- félévente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában,
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezése,
- évente egy alkalommal fogászati szakrendelés biztosítása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt, a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a oktatók elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak – osztályfőnöki, kötelező komplex természet- tudományos tantárgy, testnevelés tananyagaihoz kapcsolódó ismeretek,
- az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek.

Az iskola egészségfejlesztési és környezeti nevelési elvei

A program célkijelölésénél meghatározó a tanulók egészségkulturáltsága, mely magában foglalja a diákok:

- egészségi állapot jellemzőit,
- az egészséggel, az egészséges életmóddal kapcsolatos tudását,
- a leggyakoribb, nem fertőző betegségeket eredményező rizikófaktorok ismeretét.

Célok és feladatok

Az egészségnevelési program célja, hogy a tanulók:

- pozitív egészségmagatartást támogató ismereteket birtokoljanak,
- olyan életvezetési készségekkel rendelkezzenek, amelyekkel képessé válnak az egészségüket meghatározó tényezők felügyeletére, egészségük javítására, egészségvédő alternatívák választására,
- az egészséges életmódot, az erkölcsös és konstruktív életvitelt értékként fogadják el.

Az iskola feladata:

- olyan fizikai és pszichoszociális környezet biztosítása, ahol a tanulók egészségtudata fejleszthető, bizonyos egészségügyi problémák kezelhetők, s ahol az emberi kapcsolatok minősége egészségmegtartó,
- az oktatók egészségismeretének bővítése, korszerűsítése, kompetenciájuk erősítése az egészségnevelésben,
- a tanulók egészségnevelésével a prevenciós tevékenység kiszélesítése szülői, rokoni, ismerősi és baráti körben.

Az egészségnevelési program ajánlott témakörei

Egészség – betegség, időben orvoshoz fordulás, Az egészséges táplálkozás,

Testmozgás,

Társas kapcsolatok, női és férfiszerep,

Szeretet, szerelem, szexualitás, családi életre nevelés, Konfliktuskezelés – stressz-oldás, önismeret, Segítséggel élők és hátrányos helyzetűek,

Napirend – szabadidő helyes felhasználása, Testi és személyi higiéné,

Káros szenvedélyek – helyes döntések, Egészséges környezet és védelme, Balesetek megelőzése – elsősegélynyújtás

Az egészségnevelési program módszerei és eszközei

Az eszközök és módszerek megválasztása során általános ajánlásként fogalmazódik meg, hogy:

- életszerű, motiváló, tevékenység- és élményközpontú legyen,
- feleljen meg a tanulók életkorának,
- pozitív életszemléletet adjon,
- együttműködésre épüljön.

A program megvalósulásának színterei

Tanórán belüli programok a Nat-ban meghatározott elvek alapján szerveződnek.

- Kötelező komplex természettudományos tantárgy
- Osztályfőnöki óra

A tanórán kívüli tevékenységek komplex foglalkozásokat ölelnek fel, melyek kiegészíthetik a tanórai programokat:

- szakkörök, előadások, filmvetítések, versenyek, pályázatok,

- projektmunka,
- tanórán kívüli sportfoglalkozások.
- kirándulások.

Célok és feladatok

A környezeti nevelési program célja, hogy a tanulók

- érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt,
- képesek legyenek a környezet természet és az ember adta értékeinek felismerésére és megvédésre (sokféleség megőrzésére), a környezet minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- kapcsolódjanak be a környezetük értékeinek megóvásába, gyarapításába, és ezt a tevékenységet szélesítsék ki rokonaik ismerőseik körében.
- a környezetkímélő magatartást, a konstruktív életvitelt értékként fogadják el.

Az iskola feladata:

- olyan iskolai környezet biztosítása, ahol a tanulók bekapcsolódhatnak, és személyes tapasztalatot szerezhetnek a környezeti konfliktusok közös kezelésére és megoldására,
- az oktatók kompetenciájának fejlesztése a környezeti nevelés területén.

A környezeti nevelési program ajánlott témakörei

A fenntartható fejlődés

A kölcsönös függőség, globális összefüggések és válságjelenségek A helyi és globális szintek kapcsolatai

Az alapvető emberi szükségletek

Az emberi jogok, a civil szervezetek, az egyén lehetőségei Biológiai és társadalmi sokféleség

A társadalmi, gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásai a környezeti következmények tükrében

A fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolata

A program megvalósulásának színterei

Tanórán belüli programok:

- szaktárgyi órák (kiemelten a természettudományi tantárgyaknál),
- osztályfőnöki órák. Tanórán kívüli foglalkozások
- tanulmányi kirándulás.

- pályázatok, kiállítás, együttműködés más szervezetekkel.
- szakkörök.
- takarítási nap: osztály, iskola, környezet.

Módszerek és eszközök:

Előnyt élveznek az élményszerű, interaktív, tanulói tevékenységre, együttműködésre épülők:

- kooperatív tanulási technikák
- projektmódszer
- kreatív tevékenység
- vita
- tanulói portfolió

A szakmai program hatályba lépésének időpontja: Sarkad 2025. 09.01.

igazgató